

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/112/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123011030
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3123011030.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Michala Eliaša a JUDr. Milana Straku v trestnej veci proti A. B., nar. XX.XX.XXXX v Ilave, bytom C. XXX/XX, D., stíhaného pre zločin ublíženia na zdraví podľa §155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 27.3.2024, prejednal sťažnosť A. B. proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín, sp.zn. 1Nt/20/2023 zo dňa 05. septembra 2023 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 a 2 Tr. por. z r u š u j e výrok uznesenia Okresného súdu Trenčín, sp.zn. 1Nt/20/2023 zo dňa 05. septembra 2023 v č a s t i „s tým, že do momentu nastúpenia tohto liečenia, bude vykonávať ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou“.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa vo zvyšnej časti sťažnosť A. B. z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením samosudcu Okresného súdu Trenčín zo dňa 5. septembra 2023, sp.zn. 1Nt/20/2023 bolo rozhodnuté tak, že podľa § 73 ods. 1 Tr.zák. súd uložil A. B. ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou s tým, že do momentu nastúpenia tohto liečenia bude vykonávať ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože obvinený v zákonnej lehote cestou svojho obhajcu podal proti nemu sťažnosť. V písomných dôvodoch obhajca uviedol nasledovne : „Rozhodnutie považujem za nezákonné a zmätočné. Súd mi de facto uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou aj ambulantnou formou, čo podľa môjho názoru zákon neumožňuje. Súd si bol tejto skutočnosti vedomý, a preto svoj výrok formuloval nejednoznačne, výslovne mi uložil liečenie ústavnou formou a uviedol, že „až do momentu nastúpenia tohto liečenia, budem vykonávať ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou“. Z uvedenej formulácie nie je zrejmé, či mi ukladá aj liečenie ambulantnou formou alebo mi stanovuje takúto povinnosť podľa iného ustanovenia zákona, resp. len konštatuje že sa do nástupu na ústavné liečenie budem liečiť ambulantnou formou dobrovoľne. Vzhľadom na uvedené považujem takýto výrok rozhodnutia za zmätočný a nevykonateľný. Podľa § 73 ods. 1 Tr. zákona súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c) a § 40 ods. 1 písm. c) alebo ak páchatel činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

V mojom prípade bolo trestné stížanie podľa § 215 ods. 1 písm. e) Tr. zákona zastavené, nakoľko som nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Uloženie obligatórneho ochranného liečenia podľa § 73 ods. 1 Tr. por. páchatelovi činu inak trestného, ktorý bol nepríčetný v čase spáchania tohto trestného činu je možné, ak je zároveň jeho pobyt na slobode nebezpečný, pričom obe tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Súd je povinný dokazovať splnenie všetkých zákonných podmienok.

Znalec vo svojej výpovedi konštatoval, že pokiaľ som triezvy, nemožno povedať, že by môj pobyt na slobode bol nebezpečný. Uviedol, že človek, ktorý je od drog závislý, môže v štádiu neliečenia hocikedy zrecidivovať, to znamená, že hypoteticky môžem požiť drogu, začnem byť intoxikovaný a môže nastať stav identický tomu, ktorý bol v čase spáchania skutku, t.j. toxická psychóza.

Som toho názoru, že pre uloženie ochranného liečenia podľa § 73 ods. 1 Tr. zák. je podmienkou skutočnosť, že v dobe rozhodovania o tomto ochrannom opatrení je preukázané, že i v tejto dobe je môj pobyt na slobode nebezpečný tým, že v dôsledku duševnej poruchy spáчам závažnejší skutok na záujmy chránené zákonom. Nestačí hypotetická hrozba konania. Poukazujem na to, že od spáchania skutku uplynulo 7 mesiacov a od môjho prepustenia z väzby 3 mesiace. V súčasnej dobe od drog abstijnem, čo potvrdil na súde aj môj otec, beriem lieky, našiel som si prácu a snažím sa žiť riadnym životom. Mám dobré rodinné zázemie a rodina mi poskytuje pomoc a oporu pri prekonaní ťažkého obdobia.

Taktiež chcem poukázať na to, že podľa výpovede znalca môže hypoteticky nastať recidíva a toxická psychóza v štádiu neliečenia, avšak aj liečenie ambulantnou formou je liečením a mohlo by byť v mojom prípade postačujúce. Napokon, súd sám v závere svojho rozhodnutia konštatoval, že pokiaľ budem vykonávať ochranné protitoxikomanické liečenie v ambulantnej forme, v rámci ktorého budem pravidelne navštevovať príslušného psychiatra, môže tento v prípade zhoršenia stavu indikovať aj nedobrovoľnú psychiatrickú hospitalizáciu podľa ustanovení civilného procesu. Súd môže taktiež podľa § 74 Tr. zákona zmeniť formu liečenia, t.j. ambulantnú na ústavnú, ak sa to ukáže potrebné.

Som toho názoru, že ak sa ukladá povinnosť absolvovať ochranné liečenie ambulantnou formou, je na mieste najprv vyhodnotiť či táto forma liečenia splnila svoj účel a či je ďalšie trvanie ochranného opatrenia potrebné, alebo naopak, či je potrebné zmeniť ambulantné liečenie na ústavné. Uloženie oboch foriem liečenia súčasne, pričom ústavné liečenie by nastupovalo po ambulantnou liečení automaticky, bez ohľadu na výsledky a úspešnosť ambulantného liečenia, považujem za nezákonné a za neoprávnený zásah do mojich práv a slobôd.

Preto navrhujem, aby súd vyššej inštancie preskúmal napadnuté rozhodnutie, najmä s ohľadom na to, či sú vôbec splnené zákonné podmienky na obligatórne nariadenie ochranného liečenia. Ak je potrebné ochranné liečenie nariadiť, navrhujem, aby mi súd nariadil ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.“

Ku dňu rozhodnutia o podanej sťažnosti krajský súd neobdržal vyjadrenie prokurátora k sťažnosti.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému A. B. podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť A. B. je z časti dôvodná.

Na základe preskúmania konania, predchádzajúceho vyhláseniu napadnutého uznesenia, krajský súd v postupe samosudcu nezistil chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie celého napadnutého uznesenia. Okresný súd rozhodol napadnutým uznesením na verejnom zasadnutí, konanom za prítomnosti sťažovateľa a jeho obhajcu. Krajský súd v konečnom dôsledku konštatuje, že v dôvodoch podanej sťažnosti nie je ani namietaná existencia väd konania, predchádzajúceho vydaniu napadnutého uznesenia.

Pokiaľ ide o preskúmanie správnosti výroku napadnutého uznesenia, sťažovateľ namietal, že okresný súd súčasne uložil sťažovateľovi ochranné liečenie tak ambulantnou ako aj ústavnou formou, pričom ak sa preukáže potreba uloženia ochranného liečenia, podľa jeho názoru bude postačovať uložiť ambulantnú formu liečenia.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. por. súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c) a § 40 ods. 1 písm. c) alebo ak páchatel činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Na základe preskúmania veci krajský súd konštatuje, že úlohou okresného súdu v prejednávacom prípade bolo rozhodnúť o návrhu prokurátora na uloženie ochranného protitoxikomanického liečenia ústavnou formou. Podľa odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd dospel k záveru, že u sťažovateľa sú splnené zákonné dôvody pre uloženie takéhoto ochranného liečenia, ktorý záver podľa

názoru krajského súdu má oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania, konkrétne v záveroch znaleckého posudku, ktoré boli čiastočne korigované vylúčením súdneho znalca pred okresným súdom. V súvislosti s vecnou stránkou preskúmaného prípadu považuje krajský súd za potrebnú uviesť, že základnou funkciou ochranných opatrení, vrátane ochranného liečenia, je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov alebo činov inak trestných v záujme zabránenia alebo predchádzania porušovania záujmov chránených Trestným zákonom. S tým spojená ujma na právach páchatel'a, napr. aj v podobe povinnosti podriaďiť sa alebo zúčastniť sa ochranného liečenia, nemožno považovať za trest, ale za nevyhnutné opatrenie na zabezpečenie primárnej funkcie, ktorou je už skôr spomínaná ochrana spoločnosti.

Vzhľadom k skutočnosti, že uznesením 2Pv 156/23/3309 zo dňa 27.06.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.07.2023, bolo trestné stíhanie A. B. zastavené pre zistenú nepríčetnosť obvineného, ktorého zdravotný stav si podľa výsledkov znaleckého skúmania vyžaduje doživotnú abstinenciu a ktorý je v prípade neliečenia sa pre spoločnosť nebezpečný, ma krajský súd za to, že rozhodnutie okresného súdu, ktoré je založené na odborných záveroch súdneho znalca, je v časti uloženia ochranného liečenia ústavnou formou správne a zákonné.

Pokiaľ však ide o časť rozhodnutia okresného súdu o uložení ambulantnej formy liečenia A. B. do času, kým nenastúpi na ústavnú formu liečenia, podľa názoru krajského súdu je táto časť výroku napadnutého rozhodnutia v rozpore s ustanovením § 73 ods. 1 Tr. zákona. Kombináciu súčasného uloženia ústavnej aj ambulantnej formy ochranného liečenia, tak ako to naformuloval okresný súd vo výroku napadnutého uznesenia, Trestný zákon totiž nepozná. Je potrebné si uvedomiť, že každý súd je pri svojej rozhodovacej činnosti viazaný zásadou ústavnosti a zákonnosti vyjadrenou v článku 2 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorej štátne orgány, resp. v širšom zmysle slova orgány verejnej moci, môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Vzhľadom k uvedenému a s prihliadnutím na odborné závery súdneho znalca bol preto okresný súd oprávnený a súčasne povinný zákonným spôsobom nariadiť len ochranné liečenie ústavnou formou. V prípade recidívy obvineného, ktorý by ešte pred nastúpením ústavného liečenia svojim konaním ohrozoval seba lebo iných, je podľa názoru krajského súdu potrebné aplikovať postup podľa § 252 Civilného mimosporového poriadku v spojení s § 6 ods. 9 písm. d) a § 9 ods. 5 a ods. 6 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, ktoré upravujú zákonné podmienky konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení aj bez súhlasu dotknutej osoby.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Podľa § 194 ods. 1 Tr. poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) až f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3, 4 alebo 10, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

Podľa § 194 ods. 2 Tr. poriadku ak je chybná len časť napadnutého uznesenia a možno ju oddeliť od ostatných alebo ak sa týka sťažnosť len časti uznesenia, obmedzí nadriadený orgán svoje rozhodnutie podľa odseku 1 len na túto časť.

S poukazom na uvedené preto krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.